

Grozīs likumu “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (3/11/19)

Šā gada 26. februārī Ministru kabinets ir izskatījis likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (IIN) grozījumu projektu,¹ un drīzumā par to plānots lemt Saeimā. Šajā rakstā – par grozījumiem, kas ietver arī nodokļu parāda samaksas termiņa pagarināšanu atsevišķām nodokļa maksātāju grupām un pienākumu maksāt IIN par ienākumu no čeku loterijas.

Grozījumu nepieciešamība

Likumprojekts tika izstrādāts, balstoties uz nepieciešamību paredzēt ilgāku laikposmu nodokļa maksātājiem iepazīties ar jauno IIN aprēķināšanas kārtību un diferencētā neapliekamā minimuma piemērošanas sekām. Tādēļ grozījumi nosaka pārejas periodu attiecībā uz IIN samaksas termiņa pagarināšanu atsevišķām nodokļa maksātāju grupām.

Turklāt 2018. gada 1. novembrī ir pieņemts Čeku loterijas likums, saskaņā ar kuru tiks rīkota čeku loterija, no kuras iedzīvotāji gūs ienākumu. Tā kā saskaņā ar pašreizējo IIN likuma redakciju ienākumam no čeku loterijas nav paredzēts atbrīvojums, ir jāievieš jauns neapliekama ienākuma veids.

Grozījumu priekšlikumi

Likumprojekts paredz noteikt 2018. gada un 2019. gada ienākumu deklarācijā aprēķinātajam papildu maksājamajam IIN samaksas termiņu – 2020. gada 1. decembris, ja 2018. vai 2019. taksācijas gadā izpildās šādi nosacījumi:

- nodokļa maksātājs nav reģistrējis saimniecisko darbību;
- taksācijas gada ienākumi, izņemot IIN likuma 9. pantā uzskaitītos neapliekamā ienākuma veidus, atbilst šādām pazīmēm:

1. gūti tikai Latvijā;
2. no tiem izmaksas brīdī ieturēts nodoklis;
3. tiem piemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu un IIN likuma 13. pantā noteiktos atvieglojumus.

Šīs izmaiņas ļautu nodokļa maksātājiem papildu maksājamo IIN, kas radies no diferencētā neapliekamā minimuma un atvieglojumu pārrēķināšanas, par 2018. un 2019. gadu maksāt ilgākā laikposmā, nekā to paredz normatīvie akti vispārīgā gadījumā.

Vispārīgā gadījumā papildu maksājamā IIN samaksa budžetā būtu jāveic par 2018. gadu līdz 2019. gada 17. jūnijam (ja nodokļu parāds pārsniedz EUR 640, tad, sadalot trīs vienādos maksājumos – līdz 17. jūnijam, 16. jūlijam un 16. augustam), bet par 2019. gadu līdz 2020. gada 16. jūnijam (ja nodokļu parāds pārsniedz EUR 640, tad, sadalot trīs vienādos maksājumos, līdz 16. jūnijam, 16. jūlijam un 17. augustam). Jāņem vērā, ka saistībā ar vienotā nodokļu konta ieviešanu tiek plānoti atšķirīgi nodokļu samaksas termiņi 2020. gada IIN samaksai.²

Pārējiem nodokļa maksātājiem, piemēram, saimnieciskās darbības veicējiem vai ārvalstu ienākuma saņēmējiem, kuriem arī līdz šim bija pienākums iesniegt gada ienākumu deklarāciju un veikt IIN piemaksu,

saglabājas līdzšinējā kārtība.

Tā kā normas stājas spēkā nākamajā dienā pēc to izsludināšanas, šie grozījumi varētu stāties spēkā jau tuvākajā laikā, un papildu nodokļa samaksas pienākums šogad atsevišķām personām neradīsies.

Likumprojekts paredz arī papildināt IIN likumā uzskaitītos neapliekamā ienākuma veidus ar čeku loterijas laimestiem saskaņā ar Čeku loterijas likumu. Plānots, ka šīs izmaiņas stāsies spēkā 2019. gada 1. jūlijā.

Plāno grozīt IIN likumu, nosakot jaunu sliekšni neapliekamā ienākuma deklarēšanas pienākumam³

Atsevišķs likumprojekts, kas šā gada 21. februārī iesniegts Saeimā izskatīšanai pirmajā lasījumā, paredz mainīt deklarēšanas pienākumu neapliekamajam ienākumam, palielinot deklarēšanas sliekšni no EUR 4000 uz EUR 9000 taksācijas gadā. Šie grozījumi arī pagaidām vēl nav pieņemti.

Īss ieskats Čeku loterijas likumā⁴

Čeku loterijas likums stāsies spēkā 2019. gada 1. jūlijā, lai veicinātu godīgu konkurenci un nodokļu saistību labprātīgu izpildi, mazinātu krāpšanu nodokļu iekasēšanas jomā un izvairīšanos no nodokļu nomaksas, kā arī mudinātu patērētājus pieprasīt čekus par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem.

Loteriju organizēs VID, un rezultātus publiskos valsts akciju sabiedrība "Latvijas Loto." Tiks izveidota īpaša vietne cekuloterija.lv, kurā varēs reģistrēt čekus, lai piedalītos loterijā.

Čeku loterijas likumā noteikts, ka -

- loterijas dalībnieki ir fiziskas personas;
- čeku loterijai reģistrē čekus vai citus attaisnojuma dokumentus (piemēram, pakalpojuma samaksas kvīti, biļeti) par Latvijā iegādātām precēm un saņemtiem pakalpojumiem, kuru kopvērtība ir vismaz EUR 5;
- būs mēneša un gada izlozes;
- mēneša izlozei var reģistrēt čekus, kuru datums sakrīt ar attiecīgo mēnesi.

Čeku loterijā nevarēs piedalīties -

- nepilngadīgas personas ar čekiem par tabakas, bezdūmu tabakas, alkohola un enerģijas dzērienu iegādi;
- VID un čeku loterijas pakalpojuma sniedzēju darbinieki.

Čeku loterijas laimesta apmērs:

Mēneša izloze, EUR	Gada izloze, EUR
1 balva - 10 000	1 balva - 20 000
3 balvas - 5000	4 balvas - 10 000
50 balvas - 100	5 balvas - 2000

Līdzās naudas balvām loterijā varēs saņemt arī papildu balvas, ko sarūpēs atsevišķu nozaru uzņēmumi - Padziļinātās sadarbības programmas dalībnieki.

¹ <https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/1A0F190100D1DC4BC22583B0004DE1B9?OpenDocument>

² <https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/DEA8CC91D58400A0C2258367003AE128?OpenDocument>

³ <https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/30BE160A6408C2A9C22583A800284C8A?OpenDocument>

⁴ <https://likumi.lv/ta/id/302997-ceku-loterijas-likums>

